

Agencja
Rynku
Rolnego

OWOCE W SZKOLE – SKUTECZNYM PROGRAMEM EDUKACYJNYM I ZDROWOTNYM DLA DZIECI

Rok szkolny 2012/2013 jest już czwartym rokiem, w którym realizowano program Wspólnej Polityki Rolnej „Owoce w szkole”. Został on wprowadzony jako jedno z priorytetowych działań Komisji Europejskiej, zmierzających do poprawy stanu zdrowia i sposobu odżywiania, określonych w Białej Księdze KE „Strategia dla Europy w sprawie zagadnień zdrowotnych związanych z odżywianiem, nadwagą i otyłością”.

Program zachęca dzieci do spożywania większej ilości owoców i warzyw, a tym samym przyczynia się do kształtowania dobrych nawyków żywieniowych, które będą utrzymywały się również w późniejszych latach życia.

W Polsce główne zasady realizacji programu zostały określone w Strategii krajowej wdrożenia w Rzeczypospolitej Polskiej programu „Owoce w szkole” w latach szkolnych 2010/2011–2012/2013, którą przekazano Komisji Europejskiej.

Cele programu to:

- **trwała zmiana nawyków żywieniowych dzieci** poprzez zwiększenie udziału owoców i warzyw w codziennej diecie w czasie, kiedy kształtują się ich nawyki żywieniowe,
- podniesienie świadomości społecznej dotyczącej zdrowego odżywiania – w szczególności dzieci – oraz **propagowanie zdrowego odżywiania poprzez działania edukacyjne** realizowane w szkołach.

W programie mogą uczestniczyć dzieci uczęszczające do klas I–III szkół podstawowych, których rodzice lub opiekunowie prawni wyrazili zgodę na udział w programie. Każde dziecko uczestniczące w programie otrzymuje każdorazowo porcję składającą się z jednego produktu owocowego i jednego produktu warzywnego.

Dzieciom udostępniane są takie produkty, jak:

- jabłka, gruszki, truskawki,
- marchew, papryka słodka, rzodkiewki,
- soki owocowe, warzywne oraz owocowo-warzywne.

Owoce i warzywa udostępniane dzieciom w ramach programu muszą:

- spełniać wymagania jakościowe i zdrowotne określone w przepisach Unii Europejskiej i przepisach krajowych,

- być gotowe do bezpośredniego spożycia, tj. świeże, czyste, wystarczająco rozwinięte i odpowiednio dojrzałe, zdrowe.

W przypadku soków udostępnionych dzieciom zatwierdzony dostawca zobowiązany jest posiadać atest producenta soków, określający skład produktu oraz potwierdzający, iż produkt nie zawiera dodatku cukru, substancji słodzących, tłuszczu i soli. Za jakość owoców i warzyw udostępnianych dzieciom klas I–III w ramach programu odpowiedzialny jest zatwierdzony dostawca. Program „Owoce w szkole” realizowany jest w dwóch okresach obejmujących poszczególne semestry. W roku szkolnym 2012/2013 dzieci otrzymywały nieodpłatnie owoce i warzywa, co najmniej 2 razy w tygodniu, przez 10 wybranych tygodni w semestrze, w łącznej liczbie określonej przez ARR i opublikowanej na stronie internetowej ARR: www.arr.gov.pl.

DZIAŁANIA Z ZAKRESU KOMUNIKACJI ORAZ DZIAŁANIA TOWARZYSZĄCE O CHARAKTERZE EDUKACYJNYM

W ramach programu prowadzone są działania z zakresu komunikacji, mające na celu informowanie o programie, w szczególności zaś o zasadach udziału w nim szkół i dostawców owoców i warzyw.

Efektywność programu i skuteczne jego oddziaływanie na dzieci, a w szczególności na zmianę ich nawyków żywieniowych, mają zapewnić realizowane w ramach programu działania towarzyszące o charakterze edukacyjnym. Dyrektorzy szkół podstawowych, uczestniczących w programie, zobowiązani są do zapewnienia realizacji przez szkołę co najmniej dwóch zajęć w każdym semestrze roku szkolnego – w ramach edukacji przyrodniczej lub wychowania fizycznego – informujących uczniów o zdrowych nawykach żywieniowych.

OCENA SKUTECZNOŚCI PROGRAMU

Państwa członkowskie uczestniczące w programie zobowiązane są do przeprowadzania regularnej oceny skuteczności programu „Owoce w szkole”. Wyniki oceny roku szkolnego 2010/2011 przekazane zostały KE w lutym 2012 roku. Ocenę przeprowadził na zlecenie ARR Instytut Żywności i Żywienia w Warszawie.

Wyniki przeprowadzonej oceny wykazały, że program jest skutecznym narzędziem, będącym do dyspozycji szkół, pozwalającym stopniowo kształtować zwyczaje żywieniowe dzieci i wpływać na ich dietę, a w szczególności zwiększać spożycie owoców i warzyw.

Program „Owoce w szkole”:

- wpłynął na zwiększenie ilości spożywanych owoców i warzyw przez dzieci (dzieci uczestniczące w programie jadły w dni szkolne o 21% więcej owoców i warzyw niż dzieci nieuczestniczące w programie),
- zwiększył wiedzę dzieci na temat zasad zdrowego odżywiania,
- wpłynął pozytywnie na zmianę nastawienia dzieci do jedzenia owoców i warzyw,
- spowodował korzystną zmianę zachowań rodziców dzieci uczestniczących w programie odnoszącym się do żywienia dzieci,
- jest pozytywnie oceniany przez dyrektorów szkół oraz rodziców.

Kolejna ocena programu będzie obejmowała okres 5 lat szkolnych, tj. 2011/2012–2015/2016.

Spośród udostępnianych produktów dzieci najchętniej spożywają owoce (w szczególności jabłka i gruszki) oraz soki owocowe, spośród warzyw – marchewkę. Najbardziej pożądane wśród dzieci walory smakowe owoców i warzyw to ich słodkość, chrupkość i soczystość. Powodują one, że owoce i warzywa są dla dzieci atrakcyjną i chętnie spożywaną przekąską.

Program „Owoce w szkole” jest pozytywnym przykładem współdziałania sektorów rolnictwa, edukacji i zdrowia, dzięki któremu osiąga zamierzone rezultaty.

Doświadczenia zebrane przez ARR przy realizacji programu w latach szkolnych 2009–2012 wskazują na systematyczny wzrost zainteresowania nim zarówno ze strony szkół, jak i dostawców.

Od rozpoczęcia programu „Owoce w szkole” w 2009 roku, kiedy to uczestniczyło w nim około 300 tys. dzieci z 2,5 tys. szkół podstawowych, liczba dzieci objętych programem wzrosła do 950 tys. w roku szkolnym 2012/2013, tj. ponad 3-krotnie, a szkół podstawowych – do 10,4 tys., tj. ponad 4-krotnie.

Szczegółowe informacje dotyczące programu „Owoce w szkole” dostępne są na stronie internetowej ARR www.arr.gov.pl oraz www.owocewshkole.org.

Więcej informacji można uzyskać w:

- Oddziałach Terenowych Agencji Rynku Rolnego,
- Telefonicznym Punkcie Informacyjnym 22 661 72 72.

www.arr.gov.pl

Telefoniczny Punkt Informacyjny ARR
22 661 72 72